

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

3 жовтня 2024 року

Біла Церква

2024

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.
Славінська О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, керівник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 104 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

Навколо просвіту були наявні трабекули губчастої речовини різних розмірів та архітекτονіки. Порівняно з прилеглими ділянками трабекули в зоні дефекту були гіпертрофованими, розширеними та мали складну архітектонику. Це свідчило про наявність ендостальної реакції та процесу формування внутрішнього ендостального мозоля. За даними [3] ендостальний мозоль, достатній для стабілізації перелому, може з'явитися вже через 3 тижні. Трабекули губчастої речовини разом із судинами були локалізовані на поверхні компактної речовини, що свідчило про їх міграцію до цієї ділянки.

У той час як кістки ссавців гояться в основному шляхом утворення плетеної кістки в періостальному просторі, переломи птахів загоюються в основному шляхом утворення плетеної кістки на ендостальній поверхні (всередині інтрамедулярної порожнини) [2]. Проте у курей відзначалася активна періостальна реакція та формування класичного зовнішнього мозоля.

Таким чином, на 14 добу загоєння більш активною візуалізувалася періостальна реакція, ніж реакція компактної речовини пластинчастої кісткової тканини та ендостальна. Кількісно, періостальна поверхня сформувала найбільшу кількість зовнішнього фіброзно-хрящово-кісткового мозоля, хоча ендостальна поверхня також виявила активність для утворення внутрішнього мозоля. Це також підтверджується шириною наявного дефекту, який у компактній та губчастій речовині був більшим, ніж в ділянці періосту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Steppe L, Megafu M, Tschaffon-Müller MEA, Ignatius A, Haffner-Luntzer M. Fracture healing research: recent insights. Bone Rep. (2023) 19:101686. DOI:10.1016/j.bonr.2023.101686 PubMed Abstract Crossref Full Text Google Scholar
2. Tully T.N. Basic avian bone growth and healing Veterinary Clinics: Exotic Animal Practice. 2002. Vol. 5. Issue 1. P. 23–30
3. Orosz S. E. Clinical considerations of the thoracic limb. Vet. Clin. Exot. Anim. 2002. 5. P. 31–48.

УДК 6236.52158:6112

СОКОЛЬСЬКИЙ В.П., канд. вет. наук

ДУДКА В.Б., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: anatomii@ukr.net

МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУДИННОГО ЛОЖЕ ЛОКОМОТОРНОГО АПАРАТУ КУРЧАТ БРОЙЛЕРІВ ПРИ РІЗНИХ УМОВАХ УТРИМАННЯ

Досліджено морфометричні показники магістральних артерій тазових кінцівок курчат при підлоговому утриманні, виявлено зміни гістоструктури судин починаючи з 30-денного віку, у 60-денному віці – розрихлення ендотеліальних клітин інтими, деструктивні процеси в субендотеліальному шарі та в медії, осередкова колагенізація, гіпоеластоз, осередкові скупчення гладком'язових клітин.

Ключові слова: судини, судинне ложе, морфофункціональна характеристика, локомоторний апарат, структура, функції, умови утримання

SOKOLSKY V.P., candidate of veterinary sciences, **DUDKA V.B.**, candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva national agrarian university

MORPHOFUNCTIONAL CHARACTERISTICS OF THE VASCULAR BED OF THE LOCOMOTOR APPARATUS THE BROILERS IN DIFFERENT KEEPING CONDITIONS

It was studied the morphometric indicators of the main arteries of the pelvic limbs of chickens in outdoor housing, the changes in the histostructure of the vases of chickens were revealed starting from the age of 30 days in outdoor housing, at the age of 60 days - loosening of the endothelial cells of the intima, destructive processes in the subendothelial layer and in the media, fractional collagenization, hypo elastosis, fractional accumulations of smooth muscle cells.

Key words: vessels, vascular bed, morphofunctional characteristic, locomotor apparatus, structure, functions, conditions of detention.

В Україні продукція птахівництва є найбільшим ринком м'яса і восьмим експортом м'яса птиці у світі, 2,2% світової торгівлі курятиною. Війна та окупація Росією наших територій вплинули негативно на структуру галузі, особливо на окупованих територіях. Було втрачено низку господарств і низку потужних виробників продукції птахівництва за експертними даними на 20% промислового потенціалу.

Незважаючи на жорстку конкуренцію з імпортною продукцією, в нинішніх економічних умовах птахівництво в Україні набуває значних темпів розвитку з чітким дотриманням технологічних вимог з урахуванням біологічних особливостей кожного виду птиці.

Інтенсивні технології вирощування свійської птиці, призводить до змін структури і функції органів і систем, що досить часто призводить до погіршення стану здоров'я, а отже і до зниження продуктивності.

В зв'язку з цим у комплексі завдань, що стоять перед біологічною наукою (морфологією) важливе місце займає виявлення закономірностей індивідуального розвитку організму та впливу певних технологічних чинників без знання яких не можливо підвищити продуктивність та збереження птиці.

Незважаючи на значні досягнення сучасної морфології, досі залишається не повністю вирішеним ряд проблем, що стосується впливу трофіки на розвиток органів і систем організму при різній руховій активності.

Зважаючи на означене, метою нашого дослідження було вивчення артеріального ложе локомоторного апарату у курчат бройлерів у віковому аспекті, та вплив його на стан розвитку других систем локомоторного апарату, на стан здоров'я птиці та збереження поголів'я і продуктивність.

Матеріалом дослідження слугували курчата бройлери, взяті з пташника НВУ БНАУ – одно – тридцяти – шестидесятиденного вік, та вирощені в домашніх умовах з активним моціоном.

Об'єктом дослідження були магістральні судини вільних відділів тазових кінцівок (стегнова артерія, гомілкові та дорсальна артерія цівки).

При дослідженні використовувались морфологічні, анатомічні, гістологічні, рентгенологічні та морфометричні методи дослідження.

В результаті проведення досліджень нами виявлено, що судини вільного відділу тазових кінцівок у курчат бройлерів побудовані по мускульному типу. Хід і галуження артерій, а також кількість бічних гілок, які від них відходять не змінювалось у двох дослідних груп, проте густота судин мікроциркуляторного русла, щільність судинних сіток, діаметр просвіту судин, гістоструктура судин, товщина стінок і їх гістоархітектоніка змінювалась. І такі зміни судинного ложе спостерігались у курчат бройлерів починаючи з 30-денного віку при напільному утриманні при густоті посадки 6 голів на 1 м.кв.

Що ж торкається гістоархітектоніки судин, то у курчат при вигульному утриманні в 6-денному віці в судинах добре розвинутий мускульно-еластичний каркас у медії, тому судини еластичні, відносно великий діаметр просвіту, а тому і краще розвинутий кровообіг в результаті чого і покращена трофіка.

Аналізуючи морфометричні показники магістральних артерій тазових кінцівок курей при напільному утриманні, ми виявили, що починаючи з 30-денного віку судини стають звивистими, товстостінними з меншим діаметром просвіту, зменшується густота мікроциркулярного русла. Спостерігаються зміни і гістоструктури судин у курчат починаючи з 30-денного віку при напільному утриманні. А у 60-денному віці спостерігається розривлення ендотеліальних клітин інтими, з'являються деструктивні процеси в субендотеліальному шарі та в медії, спостерігається осередкова колагенізація, гіпоеластоз, осередкові скупчення гладком'язових клітин. Такі зміни гістоархітектоніки судинних стінок виражені у різній інтенсивності, які призводять до порушення трофічних функцій, що приводить відповідно до розладу структури і функцій локомоторного апарату у курчат при напільному утриманні, що негативно впливає на продуктивні якості, здоров'я птиці та збереження поголів'я.

А тому рухлива активність, одна з загально-біологічних особливостей організму, яка відіграє важливу роль в його розвитку, життєдіяльності і як наслідок збільшує його робочі

можливості та продуктивність. Чим інтенсивніша рухова активність у межах допустимого оптимуму, тим більш виражені основні негенотропні фактори, які збільшують енергетичні ресурси необхідні для росту і розвитку організму. І навпаки, обмеження рухової активності веде до гальмування росту організму, викликає комплекс біохімічних і структурно-функціональних змін у органах і системах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коваленко В.С. Гігієна утримання та вирощування курчат-бройлерів у підсобному господарстві. URL: [tps://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/52934/1/ZMVNPK%20Dni%20studentskoi%20nauky%20u%20vet%20eryarnii%20medytsyni_2024-37-39.pdf](https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/52934/1/ZMVNPK%20Dni%20studentskoi%20nauky%20u%20vet%20eryarnii%20medytsyni_2024-37-39.pdf)
2. Карунський О.Й., Макаринська А.В., Севастьянов О.В. Динаміка показників крові курчат при використанні ферментного препарату “Клерізім гранульований” в їх годівлі. Зернові продукти і комбікорми. 2018. Том 18. № 2. С. 35–39. DOI:10.15673/gpmf.v18i2.953.
3. Фотіна Т., Гунько О., Фотін А. Особливості вирощування птиці підлоговим способом на глибокій підстилці Scientific Horizons. 2024. Vol. 27. No.8.
4. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кононський О.І. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи дослідження у нормі та при патології: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2019. 288 с.

Секція 2. ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА РОЗВИТКУ ІНФЕКЦІЙНИХ ПАТОГЕНІВ

УДК 619/616.34-008/636.7

ЗОЦЕНКО В.М., канд. вет. наук, **ОСТРОВСЬКИЙ Д.М.**, канд. вет. наук, **РУБЛЕНКО І.О.**, д-р вет. наук, **ГРИШКО В.А.**, канд. с.-г. наук, **ТАРАНУХА С.І.**, магістрант
Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДІАГНОСТИКИ ПАРВОВІРУСУ СОБАК

Збудник гострого геморагічного ентериту та міокардозу собак (собачий парвовірус 2), зарекомендував себе як патоген, що обумовлено високою захворюваністю і летальністю собак. Існує низка різних серологічних і молекулярних тестів для швидкої, специфічної та точної діагностики захворювання. Однак наявні об'єктивні причини які впливають на ефективність діагностичних тестів.

Ключові слова: геморагічний ентерит та міокардит собак (собачий парвовірус 2), експрес тест на антиген, гемаглютинація, імуноферментний аналіз, полімеразна ланцюгова реакція, секвенування.

ZOTSENKO V., candidate of veterinary sciences, **OSTROVSKIY D.**, candidate of veterinary sciences, **RUBLENKO I.**, doctor of veterinary sciences, **GRISHKOV.**, candidate of agricultural sciences, **TARANUKHA S.**, graduate student
Bila Tserkva National Agrarian University

MODERN APPROACHES TO DOG PARVOVIRUS DIAGNOSTICS

The causative agent of acute hemorrhagic enteritis and myocarditis in dogs (canine parvovirus 2) has established itself as a pathogen, which is due to the high morbidity and mortality of dogs. There are a number of different serological and molecular tests for rapid, specific and accurate diagnosis of the disease. However, there are objective reasons that affect the effectiveness of diagnostic tests.

Key words: canine hemorrhagic enteritis and myocarditis (canine parvovirus 2), rapid antigen test, hemagglutination, enzyme immunoassay, polymerase chain reaction, sequencing.

Парвовірус собак (CPV) належить до родини *Parvoviridae*, підродина *Parvovirinae* та роду *Protoparvovirus* (раніше *Parvovirus*). Клінічна форма CPV була вперше зареєстрована у США у 1978 році, а виділений вірус був названий CPV типу 2 (CPV-2), щоб відрізнити його від близько спорідненого парвовірусу собак типу 1. CPV-2 швидко поширився по всьому світу, викликаючи смертельні захворювання кишечника та міокарда у собак. Здатність до швидкої заміни в геномі CPV-2 обумовило появу декількох антигенних варіантів відомих як CPV-2а, CPV-2в, CPV-2с. Основною відмінністю між варіантами CPV-2 є ключова амінокислота в залишку 426 в епітопі А вірусного білка 2. У цьому залишку CPV-2а містить аспарин, CPV-2в має аспарінову кислоту, а CPV-2с містить глутамінову кислоту. Зміни в